

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

WEBOVÉ STRÁNKY SNADNO A RYCHLE ANEB "JE TU WEB"

MARTIN ŽÁČEK

ČÍSLO OPERAČNÍHO PROGRAMU: CZ.1.07 NÁZEV OPERAČNÍHO PROGRAMU: VZDĚLÁVÁNÍ PRO KONKURENCESCHOPNOST ČÍSLO PRIORITNÍ OSY: 7.1 ČÍSLO OBLASTI PODPORY: 7.1.3

CHYTŘÍ POMOCNÍCI VE VÝUCE ANEB VYUŽÍVÁME ICT JEDNODUŠE A KREATIVNĚ

REGISTRAČNÍ ČÍSLO PROJEKTU: CZ.1.07/1.3.00/51.0009

OSTRAVA 2015

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

Recenzent: Mgr. Eva Rastočná

Název:Webové stránky snadno a rychle aneb "je tu web"Autor:RNDr. Martin Žáček, Ph.D.Vydání:první, 2015Počet stran:44

Jazyková korektura nebyla provedena, za jazykovou stránku odpovídá autor.

© Martin Žáček © Ostravská univerzita v Ostravě

POUŽITÉ GRAFICKÉ SYMBOLY

Průvodce studiem

Cíl kapitoly

Klíčová slova

Čas na prostudování kapitoly

Kontrolní otázky

Pojmy k zapamatování

Shrnutí

Korespondenční úkol

Doporučená literatura

Řešený příklad

Otázky k zamyšlení

Část pro zájemce

Úlohy k textu

Testy a otázky

Řešení a odpovědi

Obsah

SI	ovo úv	vodem
1	Zák	ladní pojmy7
	1.1	Internet a prohlížeče7
	1.2	Jazyky a nástroje pro tvorbu www stránek11
	Shrnu	tí kapitoly15
2	We	bnode a Blog
	2.1	Blog
	2.2	Webnode21
	Shrnu	tí kapitoly25
3	We	bové šablony
	3.1	Získání šablony27
	3.2	Úprava šablony
	3.3	Publikování šablony – časté chyby35
	Shrnu	tí kapitoly35
4	Rec	dakční systémy
	4.1	WordPress
	4.2	Joomla
	4.3	Drupal
	Shrnu	tí kapitoly42
Se	eznam	obrázků

Slovo úvodem

Vážené čtenářky a vážení čtenáři,

do rukou se Vám dostává učební text, který je zaměřený na tvorbu webových stránek bez znalostí jakéhokoliv značkovacího jazyka (HTML, XHTML). V dnešní době existují několik možností, jak stránky udělat, což je cílem těchto textů. Proto se nemusíte bát, že to nezvládnete. Je to opravdu snadné i bez jakýkoliv znalostí, avšak předpokladem je základní znalostí práce s počítačem – předpoklad počítačové gramotnosti. Proč ale se tímto zabývat? Odpověď je zřejmá, potřeba publikovat informace na internet neustále roste a my tak, jako učitelé středních či základních škol, musíme tak informovat rodiče žáků a studentů o dění na škole.

Než ale přejdeme na samotnou tvorbu webových stránek, musíme se vysvětlit základní pojmy, se kterými se můžeme setkat při tvorbě webových stránek. Některým z Vás se může zdát, že si tolik pojmů nezapamatuje, ale nedoufejte, cílem není se všechno naučit, ale spíše porozumět.

Po zvládnutí základních pojmů se společně podíváme na již hotové webové stránky. Neznamená to, že někomu napíšeme a on ty stránky vytvoří. To by taky byla možnost. Ale my si společně ukážeme blog a webnode. U těchto typů stránek stačí psát jenom texty a tím začneme publikovat stránky na internetu.

Dalším krokem, ale už náročnějším, jsou webové šablony. Význam webových šablon a jejich podstata spočítá v tom, že se nezabýváme grafickým návrhem stránek, ale rovnou si je můžeme stáhnout z internetu. U těchto šablon postačí už jenom změna údajů a je hotovo ©

Redakční systémy jsou pokročilejším prvkem tvorby webovských stránek. Tento druh stránek můžeme přirovnat typu webnode. Zde je nejsložitější nainstalování a zprovoznění těchto stránek. Pak již můžete publikovat různé články, fotky aj.

Hlavním cílem těchto skript, není kompletní rozbor této problematiky, ale poskytnout Vám nejjednodušší kroky k snadné tvorbě a poskytnout Vám přehled a možnosti.

1 Základní pojmy

Cíl kapitoly

Po nastudování této kapitoly byste měli být schopni:

- definovat co je to Internet a prohlížeče,
- základní pojmy spojené s Internetem,
- správně si vybrat editor pro tvorbu stránek.

Klíčová slova

HTML, XHTML, http(s), WWW, FTP, webhosting, editor, WYSIWYG, NON-WYSIWYG, prohlížeč.

Čas na prostudování kapitoly

4 hodiny

Studium této kapitoly je poměrně náročné zejména pro ty z Vás, kteří dosud nemají žádné znalosti z oblasti tvorby webových stránek. V takovém případě Vám zřejmě některé pojmy budou připadat obtížně pochopitelné, ovšem nenechte se tím odradit, neboť pochopením této části se Vám usnadní studium následujících kapitol.

1.1 Internet a prohlížeče

Průvodce studiem

Význam slova internet spočívá v napsání velikosti počátečního písmene. Je rozdíl napsat internet a Internet. Internet s malým i na začátku má význam jako komunikační médium, prostředek i prostředník komunikace. Tento význam je frekventovanější, jelikož ho pojíme ve smyslu: "Najdeš to na internetu", "Nabízíme připojení k internetu".

Naproti tomu slovo Internet používáme jako jméno a rozumíme pod ním Celosvětovou informační a komunikační síť.

Jak bylo řečeno v průvodci, když budeme mluvit o internetu, budeme mít na mysli systém navzájem propojených počítačových sítí (síť sítí), jak nám napovídá nejvýznamnější databáze Wikipedia¹.

1.1.1 Pojmy spojené s Internetem

Nyní již chápeme význam slova Internet. Ale co nám tato síť nabízí? Nejznámějšími službami, které internet nabízí, jsou:

- Ø
- www World Wide Web, v překladu celosvětová síť, nebo také si ji můžeme představit jako pavučinu obepínající planetu. Je to soustava navzájem propojených webových stránek (pomocí hypertextových odkazů ve formě URL – internetová adresa, např. www.seznam.cz). Pomocí těchto odkazů se můžeme dostat buď na další stránku, video, obrázek, písničku aj. Jednoduše řečeno, jedná se o systém pro ukládání, prohlížení a odkazování dokumentů nacházející se ve světě Internetu.
- e-mail neboli elektronická pošta. Je to způsob pro doručování a odesílání zpráv prostřednictvím Internetu, kde do příloh můžeme vložit libovolné médium (obrázek, video, dokument atd.) do určité velikosti. Abychom mohli posílat e-maily, musíme vlastnit emailovou adresu a znát adresu, kde budeme email posílat. Emaily jsou vždy ve tvaru: jmeno@domena.cz

K tomu, abychom mohli využívat tyto služby, musíme využívat určité protokoly:

- http(s) Hypertext Transfer Protocol, je internetový protokol určený pro přenos hypertextových dokumentů ve formátu HTML. Díky tomuto protokolu se objevují stránky na našem počítači po zadání URL adresy (www.seznam.cz). http se nemusí zadávat do prohlížeče, prohlížeč si to doplní sám. Někdy, pokud jsme v internetovém bankovnictví (internetbanking), se vyskytne ještě na konci s (https). S jako Secure, neboli bezpečnost. Slouží k zabezpečení spojení mezi vámi a zmíněnou bankou u internetbankingu.
- ftp File Transfer Protocol, je protokol určený pro přenos souborů mezi počítači prostřednictvím počítačové sítě. Pokud tvoříme webové stránky na

¹ cs.wikipedia.org/wiki/Internet

svém počítači a potřebujeme je přenést do světa Internetu, použijeme právě tento protokol k nahrání stránek na server, kde stránky jsou uložené.

1.1.2 Prohlížeče a dvojí pohled na webové stránky

Abychom mohli prohlížet webové stránky na svých zařízení (počítač, notebook, netbook, smartphony, či tablet), musíme vlastnit speciální aplikační software – program. Těmto programům říkáme **prohlížeče**.

Mezi nejpoužívanější prohlížeče můžeme zařadit:

- FireFox (Mozilla),
- Chrome (Google),
- Internet Explorer IE (Microsoft),
- Safira (Apple),
- a další (Opera, Delphi,...).

Obrázek 1.1 FireFox

Obrázek 1.2 Chrome

Na oboru předchozích obrázcích vidíme prohlížeč (FireFox a Chrome), který nám zobrazuje webové stránky ve výsledné podobě.

Když klikneme na webovou stránku pravým tlačítkem na myši a zvolíme **Zobrazit zdrojový kód stránky**, uvidíme druhou stranu webových stránek a to stranu, ve které se posílají ze serveru do našeho prohlížeče a ve které se programují. Jedná se o HTML jazyk.

Obrázek 1.3 Vlevo je zobrazení nabídky pravého tlačítka na myši a vpravo vidíme výsledek stránky v HTML

1.2 Jazyky a nástroje pro tvorbu www stránek

K tvorbě webových stránek existuje několik nástrojů, které můžeme využívat. Cílem této části je seznámení s těmito nástroji a pochopení problému, který jazyk je vhodný pro tvorbu webových stránek.

1.2.1 Značkovací jazyky

V úvodu této části jsem schválně použil pouze slovo jazyk a nikoliv programovací jazyk. V případě tvorby webových stránek se nejedná o programovací jazyky, jak se všichni domnívají, ale jedná se o značkovací jazyk. Proč zrovna značkovací? Když se společně podíváme na obrázek 1.3 vpravo, uvidíme, že webová stránka se skládá z textu a značek. Značky poznáme tak, že jsou uzavřené v ostrých závorkách <značka>. Nyní již nebudeme hovořit, že se jedná o značku, ale už budeme mluvit, že se jedná o tag.

Rozlišujeme 3 typy tagu:

 <tag>: jedná se o párový tag, speciálně o počáteční tag, který vyjadřuje, že zde něco začíná.

- </tag>: je to koncový párový tag, který vyjadřuje konec.
- <tag />: jedná se o nepárový tag (neskládá se ze dvou tagu počátečního a koncového). Proto pouze za tagem přidáme mezeru a lomítko.

Příklad párového tagu

Tento text bude tučný , ale tato část už nikoliv.

Výsledek:

Tento text bude tučný, ale tato část už nikoli.

Příklad nepárového tagu:

br /> - zalomení řádku

Jedná se o tag, který na webovou stránku vkládá obrázek.

Mezi tyto značkovací jazyk řadíme:

- HTML: Jazyk HTML (HyperText Markup Language) byl vytvořen k tomu, aby dal obsahu WWW stránky (tedy jejím textům a dalším prvkům) smysl pomocí určitých značek. Pomocí něj jednoduše označíme text, který má být nadpisem, běžným odstavcem nebo bodovým výčtem a podobně. Platí, že pomocí jazyka HTML vytváříme logickou (významovou) strukturu dokumentu (nadpisy, odstavce textu, speciální odstavce a další textové či jiné prvky). HTML ovšem nevytváří vzhled textu, neříká prohlížeči nic o velikosti textu, typu písma či jeho barvě. Prohlížeči pomocí různých značek jazyka HTML pouze řekneme: tohle je nadpis a tohle odstavec. [1]
- XTHML: XHTML je moderním bratrem HTML. Význam písmene X na začátku je eXtensible, v překladu rozšiřitelný (ve skutečnost jde o zúžení a osekání). Cílem XHTML bylo vytvořit jazyk vycházející z HTML, ale s přísnějšími pravidly, které můžeme vidět dole. Nebojme se ale, tato pravidla jsou pro nás přínosem. XHTML vznikl jako odpověď na praktiky webdesignérů prováděné s jazykem HTML. [1]

HTML 5: HTML jazyk v nové verzi 5 byl specifikován 28. 10. 2014. Tato verze přináší podstatné změny v podobě nových HTML tagů, podpora offline aplikací či přímá podpora přehrávání multimédií v prohlížeči.

Značkovací jazyky tvoří základní konstrukci webové stránky a spolu s kaskádovými styly CSS, tvoří design. Pomocí tagů značkovacích jazyků definujeme logickou strukturu stránky (nadpis, odstavec, odrážky, aj.). Takovým stránkám říkáme statické, neměnné. Někdy ale potřebujeme dodat tzv. dynamickou stránku, výpis z databází. K tomu již ale použijeme programovací jazyky:

- PHP: PHP (Hypertext Preprocessor) patří do třídy skriptovacích programovacích jazyků. Tento jazyk se neprovádí na straně klienta, jak je to v případě HTML, ale již na serveru. Slouží pro práci s databází, zpracování textu, práci se soubory, atd.
- ASP.NET: ASP.NET je součást .NET Frameworku pro tvorbu webových aplikací a služeb. Je nástupcem technologie ASP (Active Server Pages) a přímým konkurentem JSP (Java Server Pages). [2]
- JAVA: JavaServer Pages (JSP) je technologie pro vývoj hlavně dynamických
   HTML stránek založená na jazyce Java. Vyvinul ji v Sun, ale pak ji koupila firma
   Oracle. [3]

1.2.2 Nástroje pro tvorbu

Některé (X)HTML editory pomáhají lidem vytvářet webové stránky a nevyžadují přitom znalost jednotlivých příkazů. Navrhneme si vzhled své webové stránky, upravíte velikost písma a přidáte obrázky. Editor tento náš návrh převede do značek jazyka HTML. Takové editory označujeme jako **WYSIWYG** editory – "What you see is what you get" – Co uvidíš, to dostaneš.

Pokud tyto editory používáme, nemáme plnou kontrolu nad zdrojovým kódem. Ale jsou editory, kde máme dvojí pohled, tedy můžeme zasahovat i do kódu. Zejména programy od firmy Microsoft často tvoří zdrojový kód s chybami. V některých případech se takto vytvořené webové stránky mohou lidem příliš dlouho načítat, protože obsahují příliš mnoho zbytečných příkazů. Stránky vytvořené pomocí Wordu jsou většinou na první pohled amatérské. V editorech Adobe Dreamweaver a MS FrontPage je také možné upravovat HTML kód.

Obrázek 1.4 Adobe Dreamweaver²

Jiné editory usnadňují práci lidem, kteří píší rovnou (X)HTML kód. Jednotlivé příkazy se zobrazují různou barvou, takže se ve zdrojovém kódu stránky vyznáte. Program dokonce může kontrolovat správnost napsaného kódu. Osobně jsem vyzkoušel PSPad, HomeSite a BlueFish (Linux). Pro rychlé úpravy používám Poznámkový blok a jinak používám PSPad.

² <u>http://myego.cz/img/adobe-cs5/Adobe-Dreamweaver-CS5-PHP.png</u>

Základní pojmy

PSPad - [Novy1.txt]		
📝 Soubor P <u>r</u> ojekt Úprav <u>v</u>	<u>H</u> ledat <u>Z</u> obrazit <u>F</u> ormát Nástroje H <u>T</u> ML Nastav <u>e</u> ní <u>O</u> kno Nápo <u>v</u> ěda	_ & ×
🕼 🕞 🗸 🖕 🕼	D • 🗁 • 🗑 • 🗑 🗽 🔑 🤔 🗑 😌 💵 🖉 🎽 🖉 🗣 🕷 🖿 🔺	
😇 1 🗐 🎘 🗐 角 🗯 🤊		
1 Novy1.txt		
	0 10 20 30 40 50 60	
	1	
😥 Nový projekt		
Složka		
	4	
	1:1/0 [0]	DOS Kódován

Obrázek 1.5 PSPad

Shrnutí kapitoly

- World Wide Web, v překladu celosvětová síť, nebo také si ji můžeme představit jako pavučinu obepínající planetu. Je to soustava navzájem propojených webových stránek (pomocí hypertextových odkazů ve formě URL – internetová adresa, např. www.seznam.cz).
- HTTP Hypertext Transfer Protocol, je internetový protokol určený pro přenos hypertextových dokumentů ve formátu HTML. Díky tomuto protokolu se objevují stránky na našem počítači po zadání URL adresy (www.seznam.cz).
- Abychom mohli prohlížet webové stránky na svých zařízení (počítač, notebook, netbook, smartphony, či tablet), musíme vlastnit speciální aplikační software – program. Těmto programům říkáme prohlížeče.
- Jazyk HTML (HyperText Markup Language) byl vytvořen k tomu, aby dal obsahu
   WWW stránky (tedy jejím textům a dalším prvkům) smysl pomocí určitých
   značek. Pomocí něj jednoduše označíme text, který má být nadpisem, běžným

odstavcem nebo bodovým výčtem a podobně. Platí, že pomocí jazyka HTML vytváříme logickou (významovou) strukturu dokumentu (nadpisy, odstavce textu, speciální odstavce a další textové či jiné prvky).

- XHTML je moderním bratrem HTML. Význam písmene X na začátku je eXtensible, v překladu rozšiřitelný (ve skutečnost jde o zúžení a osekání). Cílem XHTML bylo vytvořit jazyk vycházející z HTML, ale s přísnějšími pravidly, které můžeme vidět dole. Nebojme se ale, tato pravidla jsou pro nás přínosem. XHTML vznikl jako odpověď na praktiky webdesignérů prováděné s jazykem HTML.
- Některé (X)HTML editory pomáhají lidem vytvářet webové stránky a nevyžadují přitom znalost jednotlivých příkazů. Navrhneme si vzhled své webové stránky, upravíte velikost písma a přidáte obrázky. Editor tento náš návrh převede do značek jazyka HTML. Takové editory označujeme jako WYSIWYG editory – "What you see is what you get" – Co uvidíš, to dostaneš.

Otázky k zamyšlení:

- 1. Proč u editorů NON-WYSIWYG nemáme plnou kontrolu nad kódování.
- 2. Který prohlížeč je nejlepší? Respektive nejvíce používaný?
- 3. I když vytváříme dynamickou webovou stránku, musíme používat (X)HTML?

Citovaná a doporučená literatura

[1] Žáček, M.: Začínáme publikovat na internetu. Ostravská univerzita v Ostravě 2014.
[2] ASP.NET: <u>http://cs.wikipedia.org/wiki/ASP.NET</u>

[3] JSP: <u>http://cs.wikipedia.org/wiki/JavaServer_Pages</u>

Cíl kapitoly

Po nastudování této kapitoly byste měli být schopni:

- pracovat s Webnode,
- pracovat s Blogem.

Klíčová slova

2

Blog, Webnode, registrace.

Studium této kapitoly je zaměřené výhradně pro úplně začátečníky, kteří nemají zájem o studium tvorby webových stránek z pohledu jejich programování. Ti z vás, kteří mají zájem, můžete tuto kapitolu jenom "proletět" a můžete se zaměřit na následující kapitolu zabývající se webovými šablonami nebo redakčními systémy.

Průvodce studiem

Jak bylo řečeno v úvodu této kapitoly, tak cílem této časti je vám ukázat možnosti, že i úplní začátečníci mohou tvořit jednoduše webové stránky. Mezi tyto systémy patří tak zvaný blog a webnode. Tyto systémy nabízejí tvorbu stránek bez jakýkoliv znalostí a uživatel tvoří stránky pouhým klikáním a psaní textů.

2.1 Blog

První ze systémů, který si ukážeme, je blog. Nalezneme ho na adrese: www.blog.cz

Obrázek 2.1 Úvodní stránka Blog.cz

Na úvodní stránce vpravo nahoře si můžeme založit nový blog. Pokud již blog máme, tak vpravo nalezneme přihlášení do blogu a po zadání jména a hesla se dostaneme na naše stránky.

Pokud blog ještě nemáme, zvolíme založit a vyplníme nutné položky označené hvězdičkou. Zadáváme jméno nového blogu, e-mail, heslo, potvrzovací heslo. Dalším položky vkládáme dle svého vlastního uvážení. Následně musíme souhlasit s podmínkami.

Pod registračním formulářem se nachází ještě kontrolní otázky v podobě jednoduchých otázek. Mezi tyto otázky můžeme nalézt např. "Kolik měsíců má jeden rok?"

Po zadání všech položek klikneme na Založit nový blog.

8 Google	K 🔊 Založit nový	blog Blog.cz	× +						- 0 -			X
blog.cz /registrace?from=hp-header			⊽ C ⁴	C Hledat		12m	☆ 自	a 🔍	••• •	ø	8	≡
- Jméno: - E-mail: - Heslo: - Potvrzení hesla: - Datum narození: - Pohlaví: - Telefon: - PSČ:	•] •]	•	.blog.cz			GEI Vy TÉN Art a Fotog	VERÁT tvořit hesla VATA E design De rafie Hob	OR HI BLOGŪ níček Fz by Hudł	SEL	ernet		
Podmínky regis upravující registrování užív elektronických prostředků 1. ÚVODNÍ USTANOVENÍ 1. Společnost CET 21 sp 45800456, DIČ: CZ45800 C, vložka 10581 (dále	trace telů služeb poskyto ol. s r.o., se sidlet 456, zapsaná v obch jen "Provozovatel" mi	vaných společnos n Praha 5, Křížen odním rejstříku vec), je, mimo jiné,	tí CET 21 spol. s eckého nám. 10 Jeném Městským provozovatelem i	s r.o. prostřednictvím 78/5, PSČ 152 00, IČ: soudem v Praze, oddil nternetových serverů	v	<u>a hr</u> <u>Litera</u> <u>Světo</u> Blog	Y Krása a Itura Polit běžník Va Nos.cz Blog.c Polit Va Nos.cz Selbívíce	móda Ku ika a spole ření a vín Sz se mi líbí lidem (21.120	Itura <u>ečnost l</u> <u>o Zvířat</u> s).	Rodina ta		E
Kolik má rok měsíců?: Krátkozraký člověk potřeb Která z těchto kapalin je v Po dešti bývá někdy:	je: ysoce horlavá?:	© 10 © Berle © Pivo © Výprodej	© 111 © Brýle © Benzín © Duha	© 12 © Náplast © Voda © Rozvod			Plugin pro sociáln	i sit Facebook	CHESTIMAS			
* Položky označené hvězdičk Založit nový blog <u>Přihlásit se</u> <u>Na úvodní stránku</u>	ou jsou povinné.											·

Obrázek 2.2 Registrační formulář

Po založení jsme vyzváni k potvrzení emailu, který nám byl zaslán pro plnou aktivaci.

Potvrzovací email byl odeslán

Na email, který jste vyplnili v předchozím kroku, byla právě odeslána zpráva s odkazem pro plnou aktivaci Vašeho účtu. Zkontrolujte prosím Vaši schránku a řiďte se dle pokynů ve zprávě.

Děkujeme.

Obrázek 2.3 Potvrzení emailu.

() blog.cz	Vítejte ve svém novém blogu
Vitejte v systému Blog.cz	
K dokončení registrace je nutné Váš blog aktivovat. Můžete tak učinit kliknutím na následující odkaz:	
http://blog.cz/potvrdit-email/55329b1757d86cef8154fcbddac76e37c689312f/martin.zacek@osu.cz	
Po 14 dnech bez aktivace bude Váš blog automaticky zrušen.	
Svůj blog můžete najít na http://webovestrankysnadno.blog.cz/	
Do administrace se poté můžete přihlásit na http://blog.cz/prihlaseni	
Vaše přihlašovací jméno: webovestrankysnadno	
Toto přihlašovací jméno můžete použít také v jiných službách: Galerie.cz, Nova.cz, TN.cz, Dobyvatel.cz, Doma.cz	
Pokud jste zapomněli své heslo, můžete si vytvořit nové na http://blog.cz/heslo.	
V případě že budete mít problém nebo Vám něco nebude jasné, navštivte stránku http://blog.cz/napoveda.	
S přáním pěkného dne Váš Blog.cz	
	Nánověda Kontakt Srdce Bic

Obrázek 2.4 Příchozí potvrzovací email

Nyní stačí potvrdit email odkazem a budeme přesměrování na úvodní stránky, kde stačí zadat již přihlašovací údaje, a můžeme začít.

Po úspěšném přihlášení, jsme vyzvání k dalšímu výběru a to vzhledu našeho budoucího blogu.

Obrázek 2.5 Výběr vzhledu stránky

Po zadání titulku blogu a vybrání vzhledu už můžeme pracovat s vytvořeným blogem.

admin.blog.cz/clanky/clanek/upravit	▼ C 🔍 Hiedat 🕹 🏠 😭 🐗 🛄 🚳 マ 😕	%
La III Présk.tv ⊗teva.cz ■ tevastus.cz > yev	cz 🗲 FANDA.tv 🕽 Krásná.cz 🕅 Doma.cz 🕥 Błog.cz webovestrankysnadno Odb webovestrankysnadno <u>webovestrankysnadno.blog.cz</u> Odhlás	ilásit se ×
Články Galerie Ankety Žel	ičky Profil Nastavení	
Články Nový článek Rozepsané Smazané	Jste zde: <u>Clánky</u> » Nový článek Průvodce byl dokončen.	
Téma týdne je "Co bude dál?". Mapsat článek k tomuto tématu Co je "Téma týdne"?	Novy clanek	
Přihlašujte se pomocí mojelD! Již mám mojelD Chci jej získat	Rubrika: Vyberte rubriku	
	AllReta: Vyberte anketu Odstavec ▼ B I ARC X, X* ▲ - 22 - 第 至 書 ■ Ξ Ξ Ξ Ξ Ξ Ξ Φ ΜΠΑ. 	

Obrázek 2.6 Práce s blogem

Úkoly k textu

- 1. Vytvořte aspoň jeden článek, který publikujte.
- 2. Vytvořte galerii, nahrajte několik obrázků na web.
- 3. Vytvořte anketu.

2.2 Webnode

Webnode je dalším nástrojem, ve kterém bez znalostí značkovacího jazyku, můžeme tvořit webové stránky. K těmto stránkám se dostaneme z adresy: http://www.webnode.cz/

Obrázek 2.7 Úvodní stránky Webnode

Prvním krokem, stejně jako u blogu, musíme se nejdříve zaregistrovat. Musíme zadat Název webu, náš email a heslo. Následně si můžeme vybrat, pokud se jedná o osobní stránky, firemní stránky nebo E-shop.

Obrázek 2.8 Výběr typu stránek

Pokud budeme vybírat osobní stránky, budeme vyzvání k vyplnění názvu projektu, sloganu a jazyk prezentace. Následně opět vybíráme vzhled naší budoucí stránky.

Obrázek 2.9 Vzhled budoucích stránek

Po výběru vzhledu si můžeme vybrat, co naše stránky budou obsahovat. Na výběr máme O nás, Kontakt, Novinky, Fotogalerii, Blog, Otázky a odpovědi aj. Výběr je zcela na nás. Pokud teď nevybere a rozhodneme se pro nějakou stránku dodatečně, nic není ztracené a v nastavení lze vše ještě vytvořit.

Obrázek 2.10 Výběr jednotlivých stránek

Obrázek 2.11 Vytvořené stránky

Úkoly k textu

- 1. Vytvořte aspoň jeden článek, který publikujte.
- 2. Vytvořte galerii, nahrajte několik obrázků na web.
- 3. Projeďte si všechny nabídky, které webnode nabízí.

Část pro zájemce

Na Internetu existují několik takových systémů, kde nemusíme programovat, a stačí vkládat texty. Zkuste se podívat i na: <u>http://www.web-rychle.cz/</u> nebo <u>http://www.bloger.cz/</u> nebo <u>http://www.webmium.com/cs-cz/domu</u>

Shrnutí kapitoly

- Blog je webová aplikace obsahující příspěvky většinou jednoho editora na jedné webové stránce. Nejčastěji, nikoli však nezbytně, bývají zobrazovány v obráceném chronologickém pořadí, (tj. nejnovější nahoře). Autor se nazývá blogger.
- Webnode je nástroj pro snadnou tvorbu www stránek. Vše jednoduše a zdarma. Můžete jej provozovat na vaší doméně. Tvorba stránky je stejné snadná, jako když píšeme e-mail. Nemusíme stahovat žádné programy, ani nic instalovat.

Kontrolní otázky a úkoly:

 Jaký je podstatný rozdíl mezi blogem a webnode nebo jinými takto založenými systémy?

Korespondenční úkoly

- 1. Založte si blog a blogujte.
- 2. Založte si webnode a publikujte vaše zprávy.

3 Webové šablony

Cíl kapitoly

Po nastudování této kapitoly byste měli být schopni:

- pochopit problematiku webových šablon,
- kde se dá získat webovou šablonu zdarma, nebo placenou,
- upravit webovou šablony podle svého uvážení.

Klíčová slova

Webová šablona, index, styly, images.

Čas na prostudování kapitoly

8 hodin

Průvodce studiem

Proč zrovna webové šablony?

Pro ty, kteří mají představu, jak by jejich webová stránka měla vypadat, avšak nemají dostatečné zkušenosti s grafickými editory a následného kódování, dále pro ty, kteří chtějí nebo potřebují rychle vytvořit plnohodnotnou webovou stránku, jsou určeny webové šablony. Tento způsob je velice snadný a jednoduchý, který zvládnou i ti úplní začátečnici bez jakýkoliv znalostí.

Pokud zadáme do vyhledávače klíčové slovo "webové šablony", tak nám vyhledávač zobrazí strašně mnoho webovských stran s doslova tisíce až desetitisíce webovými šablonami. To znamená takových internetových stránek, které mají pouze nějaký pseudoobsah (například Lorem Ipsun), avšak jinak jsou zcela korektně a funkčně napsány, případně i validovány³.

V případě jejich použití nám postačí upravit daný obsah, změnit původní texty a máte hotové internetové stránky. Jediné omezení spočívá v dodržení licenčních pravidel.

³ <u>http://validator.w3.org/</u>

Obvykle se jedná o to, abyste v patičce stránky (úplně dole) ponechali jméno autora šablony. Ale nezoufejte, můžete tam doplnit, že editoři jste vy 😊

Pokud ale byste však chtěli přesto jméno autora odstranit, postačí zaplatit minimální poplatek, který se pohybuje v řádech několika dolarů. Pokud by se vám zdálo, že je částka příliš nízká, tak je to způsobeno tím, že tutéž šablonu si koupí i několik desítek firem a společností, které z nějakého důvodu nechtějí, aby byl v patičce uváděn někdo "cizí".

3.1 Získání šablony

Je několik způsobů, kde získat šablony. Obvykle postačí zadat do vyhledávače skupinu pojmů "free web templates" nebo můžeme i česky "webové šablony". Osobně mám velice dobré zkušenosti s těmito servery:

http://www.free-css-templates.com/

Obrázek 3.1 Webové šablony 1

http://www.csszengarden.com/

A demonstration of what can be accomplished through CSS-based design. Select any style sheet from the list to load it into this page.

Download the example 🛓 HTML FILE and 🛓 CSS FILE

THE ROAD TO ENLIGHTENMENT

Littering a dark and dreary road lay the past relics of browser-specific tags, incompatible DOMs, broken CSS support, and abandoned browsers.

We must clear the mind of the past. Web enlightenment has been achieved thanks to the tireless efforts of folk like the W3C, WASP, and

Obrázek 3.2 Webové šablony 2

MID CENTURY MODERN by Andrew Lohman

GARMENTS by Dan Mall

STEEL by Steffen Knoeller

APOTHECARY

• http://templated.co/

Obrázek 3.3 Webové šablony 3

Jaký je další krok? Nejdříve si musíte najít tu vaši "pravou" stránku, která vám svým vzhledem nejvíce vyhovuje. Pod pojmem vzhled mám na mysli především prostorové rozmístění jednotlivých částí stránky. Co se týče obrázků, velikosti a barvy textů, pak máte jednoduchou možnost pozdějších úprav. Samozřejmě lze upravovat i rozmístění a velikost bloků, to však předpokládá dobrou znalost jazyka kaskádových stylů CSS.

Jakmile jste si našli vyhovující šablonu, klikněte na ni a dole na stránce zvolte "Download ZIP".

Obrázek 3.4 Download

Po stažení souboru s koncovkou ".zip" jej rozbalte a ověřte si, že obsahuje všechny povinné části. Každá správně vytvořená šablona musí totiž obsahovat minimálně tyto čtyři základní prvky:

Webové šablony

📜 templated-horizons.zip - V	VinRAR (Zkušební	kopie WinR4	ARu)			_ D X
<u>S</u> oubor Pří <u>k</u> azy Nástroje	O <u>b</u> líbené M <u>o</u> žr	nosti <u>N</u> ápov	věda			
Přidat Extrahovat do O	testovat Zobrazit	Smazat	Vyhledat Průvodce	Informace Antiv	virus Koment	ář SFX
🗈 🔋 templated-horiz	ons.zip - Archiv v	e formátu ZIF	, dekomprimovaná ve	elikost 1 004 681 Byt	ů	-
Jméno	Velikost k	(omprim	Тур	Čas modifikace	CRC32	
]].			Složka souborů			
\mu css			Složka souborů			
퉬 fonts			Složka souborů			
퉬 images			Složka souborů			
퉬 js			Složka souborů			
🔋 index.html	7 636	1 827	Firefox HTML Doc	10.6.2014 18:35	5FF473E9	
🔋 left-sidebar.html	8 629	1 899	Firefox HTML Doc	10.6.2014 18:35	3963DA65	
LICENSE.txt	17 128	5 858	Textový dokument	10.6.2014 18:35	62AF01A7	
🔋 no-sidebar.html	8 447	1 686	Firefox HTML Doc	10.6.2014 18:35	9CB0F531	
🔋 right-sidebar.html	8 627	1 914	Firefox HTML Doc	10.6.2014 18:35	C5A11705	
			Celkem 4	slozek a 50 467 Byt	ŭ v 5 souborec	h

Obrázek 3.5 Náhled zip souboru

- ø
- **index.html** soubor, ve kterém se nachází obsah stránky.
- css složka, ve které se nacházejí styly pro popis vzhledu stránky.
- images složka, ve které se nacházejí grafické prvky stránky.
- license.txt zde se dozvíme, kdo je autorem webové šablony.

Samozřejmě může obsahovat další soubory a složky. Obvykle se tam může nacházet soubor s licenčními právy, fonty, soubory s javascriptovým kódem (js) apod.

Pokud se soubor s (X)HTML značkami jmenuje "index", pak se vždy zobrazí jako první po zadání internetové adresy. Soubor se styly se může jmenovat i jinak, například "default.css", "main.css" apod., důležitá je pouze koncovka ".css" (cascading style sheets).

3.2 Úprava šablony

Zaměřme se nejdříve na obsah vaší webové stránky. Otevřete si soubor "index.html" v programu PSPad. Ujistěte se, že máte správně nastaven zvýrazňovač syntaxe. Ten je vždy popsán v dolním informačním panelu. V tomto případě je nastavena syntaxe na XHTML. Pokud ne, pak stačí kliknout levým tlačítkem myši na danou syntaxi a vybrat tu správnou.

Správně nastavený zvýrazňovač syntaxe a kódování:									
186:50/217 [7636]	=	XHTML	DOS Kódování: UTF-8						
Špatně nastavený zv	ýrazňovač synta	xe:							
186:50/217 [7636]	=	Foxpro	DOS Kódování: UTF-8						
Špatně nastavené kó	dování:		Kódowání Windows (CD1250)						
1.1/21/[/000]	- 00 300		Rodovani, Windows (CP1250)						

Průvodce studiem

Tím špatně mám samozřejmě na mysli pro tvorbu www stránek. Pro ty, co píší program v jazyce Java, je samozřejmě nastavený správně. Nezapomeňte rovněž zkontrolovat kódování stránky. To by mělo souhlasit s tím, co je uvedené v hlavičce webové stránky.

Poté si současně danou stránku zobrazte v prohlížeči. Měli byste vidět obsah původního náhledu na webu.

Nulla luctus eleifend

Obrázek 3.6 Původní stránky

Nyní stačí nahrazovat původní texty těmi našimi. Postupujme pečlivě shora dolů, vždy si daný text z prohlížeče najděte i v souboru "index.html" a zaměňme.

Obrázek 3.7 Úprava stránek v PSPadu

Samozřejmě jej nemusíme překládat, ale nahradíme jej textem, který chceme na svých stránkách mít.

Nulla luctus eleifend

Obrázek 3.8 Upravené stránky

Nyní předpokládejme, že chceme upravit i grafický vzhled šablony. Jak jsme si již řekli, vzhled stránky je popsán v souboru s kaskádovými styly s koncovkou ".css", viz úvod této kapitoly.

						_ 0	×
🕞 🔍 🗸 🕨 templated	l-horizons 🕨 css 🕨				✓ 49 Prohledat: css		Q
Uspořádat 🗸 Zahrnou	t do knihovny 🔻 Sdílet s 👻 Vypálit	Nová složka			· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·		0
🔶 Oblíbené položky	Název položky	Datum změny	Тур	Velikost			
Naposledy navštíver	鷆 ie	6.4.2015 17:50	Složka souborů				
📃 Plocha	🎉 images	6.4.2015 17:50	Složka souborů				
🗼 Stažené soubory	🗿 font-awesome.min	10.6.2014 18:35	Šablona stylů CSS	18 kB			
	🗿 skel	10.6.2014 18:35	Šablona stylů CSS	5 kB			
🥽 Knihovny	🗿 style	10.6.2014 18:35	Šablona stylů CSS	10 kB			
Dokumenty	🗿 style-mobile	10.6.2014 18:35	Šablona stylů CSS	1 kB			
👌 Hudba	🛍 style-narrow	10.6.2014 18:35	Šablona stylů CSS	1 kB			
📔 Obrázky	style-narrower	10.6.2014 18:35	Šablona stylů CSS	3 kB			
🚼 Videa	style-normal	10.6.2014 18:35	Šablona stylů CSS	1 kB			
	🗿 style-wide	10.6.2014 18:35	Šablona stylů CSS	1 kB			
🍓 Domácí skupina							
_							
🖳 Počítač							
🏭 Místní disk (C:)							
💼 Nový svazek (D:)							
🖤 Síť							
Položky: 10							

Obrázek 3.9 Obsah složky s CSS

Ve složce můžeme najít několik souborů s kaskádovými styly. Ale které jsou správné? Které upravovat? Základní styly jsou style.css. Ostatní soubor jsou pro různá zařízení. Jako například pro mobily (style-mobile.css).

Jazyk kaskádových stylů není nijak složitý, je však poměrně rozsáhlý a je potřeba znát jistá pravidla. Ta však nejsou náplní tohoto kurzu a této studijní opory. Přesto si však některé drobné úpravy můžeme říct.

Nejdříve alespoň náhled pro zápis vlastností jednotlivých značek, tříd a bloků.

Obrázek 3.10 Soubor kaskádových stylů style.css

Jak vidíme, tak vždy se začíná názvem značky, případně jiného typu elementu, poté jsou ve složených závorkách popsány jednotlivé vlastnosti (atributy) a to vždy tak, že je název atributu, poté dvojtečka a jeho hodnota. Každá vlastnost je ukončena středníkem. Jednotlivé vlastnosti není nutné psát na samostatné řádky, vřele však doporučuji z důvodu přehlednosti.

Ve výše uvedeném příkladu jsou u těla stránky nastaveny okraje, barva pozadí, typ písma a jeho barva. U nadpisů taktéž, pouze chybí barva pozadí a u odstavců a seznamů pak jen nulové vnější a vnitřní okraje.

Průvodce studiem

Abych ještě uvedl na pravou míru "obtížnost" jazyka kaskádových stylů. Samotné vlastnosti typu velikost, barva, okraje a podobně jsou (jak sami jistě vidíte) velice jednoduše srozumitelné a zapamatovatelné. Avšak v případě pozdějších dědičných vlastností je potřeba znát jistá pravidla.

Úkoly k textu

1. Stáhněte si libovolnou šablonu a tu prozkoumejte.

3.3 Publikování šablony – časté chyby

Část pro zájemce

Celý princip publikování šablony spočívá v jednoduchém principu a to v jejím zkopírování na náš webhostingový prostor.

Dříve se však ujistěme, že nikde nepoužíváme názvy souborů s háčky a čárkami, že nemáme v názvech souborů mezery a další nepovolené znaky. Obecně se doporučuje dávat za názvy pouze malá písmena a slova oddělovat pomlčkou "-", nebo podtržítkem "." Celý tento problém vychází z toho, že žádná URL adresa neobsahuje českou diakritiku. Nic takového neexistuje jako <u>www.živě.cz</u> apod.

Další obvyklou chybou bývá zapomenutí umístění fotek do složky "images" nebo "img" (záleží, jakou webovou šablonu stáhnete). Pokud bychom umístili obrázek přímo do složky s html dokumenty, tak by to nebyla až tak velká chyba (spíše porušení obecně platného pravidla), ale může se stát, že se obrázky nezobrazí.

Pokud bychom však ponechali umístění obrázků v některé složce našeho osobního počítače, tak bychom na ni při kopírování na web mohli zapomenout. Nemluvě o faktu, že když pak máme u každého obrázku na našich stránkách uvedenu cestu (absolutní odkaz) např. na "C:\Users\Martin\Obrazky", tak nejspíše taková složka na serveru ani nebude!

Shrnutí kapitoly

 Webové šablony jsou ke stažení na stovkách serverů. Postačí do vyhledávače zadat pojmy jako "free web templates". Celá šablona bývá zkomprimována do souboru s koncovkou ".zip".

- Obsahem šablony by měl být soubor "index.html", který udává obsah stránky. To znamená, rozdělení na nadpisy, odstavce, tabulky, formuláře apod. a obsah daných značek. Dále pak soubor "styles.css" (případně jinak, ale vždy s koncovkou css), který udává vzhled stránky. To znamená barvy, velikosti písma, rozměry bloků, odsazení textu atd. A v neposlední řadě je šablona tvořena složkou "images", obsahující všechny obrázky.
- Práce se šablonou spočívá v podstatě pouze a jen v úpravě textů v souboru s koncovkou ".html". Pokud z nějakého důvodu potřebujete upravit i vzhled, pak je nutno upravit i soubor s koncovkou ".css".
- Poté, co jste dokončili všechny úpravy šablony, ji musíte kompletně přenést (zkopírovat) na váš webhosting. Při pozdějších úpravách nesmíte zapomenout upravený soubor vždy opět přenést na web.

Kontrolní otázky a úkoly:

- 1. Jak se dá získat webovou šablonu?
- 2. Jaká je základní struktura webové šablona?
- 3. Který soubor z webové šablony určuje obsah a který soubor určuje vzhled stránky?
- 4. Jaká jsou pravidla pro názvy souborů?
- 5. Proč musí být, respektive by měli být obrázky umístěny v samostatné složce?
- 6. Na co se nesmí zapomenout při pozdější úpravě šablony?
- 7. Je možno libovolně upravit textový obsah šablony?

Korespondenční úkoly

 Stáhněte si na vybraných stránkách šablonu dle vlastního výběru a zkuste si ji změnit, např. do podoby stránek Vaši instituce.

Citovaná a doporučená literatura

ŽÁČEK, M.: Tvoříme www stránky na 1. stupni ZŠ a MŠ, Ostravská univerzita v Ostravě, 2013.

4 Redakční systémy

Cíl kapitoly

Po nastudování této kapitoly byste měli být schopni:

- pochopit problematiku redakčních systémů,
- vybrat si podle svých požadavků redakční systém

Klíčová slova

CMS, Joomla!, WordPress, Drupal.

Čas na prostudování kapitoly

5 hodin

Studium této kapitoly je poměrně hodně náročné zejména pro ty z Vás, kteří se již nechtějí zabývat tvorbou webových stránek. Redakční systémy mají dvojí pohled. Jsou složití administrátory (tvorba a změna vzhledu), ale pak jsou jednoduché už pro správu webových stránek. Redakční systémy jsou určené systémy pro publikování internetového obsahu – pro editory.

Tato kapitola vycházet kompletně ze skript Elektronické publikování, viz literatura.

Cílem této části není ukázat detaily, ale pouze ukázat uživateli další možnosti, než webové šablony či webnode nebo blog.

Průvodce studiem

Co se týče webu, tak v dnešní době je nejdůležitější udržet jeho aktuální obsah. Pouze na pravidelně aktualizované webové stránky se budou návštěvníci vracet. V případě stránek, kde se bude objevovat rok staré aktuality, návštěvníka to odradí od dalšího prohlížení a může to v nich vzbudit i nedůvěru k prezentované organizaci, firmě či jejím výrobkům. Způsob, jakým budeme své stránky aktualizovat, patří tedy k nejdůležitějším rozhodnutím, která bychom měli učinit před zadáním požadavků na tvorbu webové prezentace

4.1 WordPress

WordPress je svobodný open source redakční publikační systém napsaný v PHP a MySQL. Je vyvíjený pod licení GNU GPL a je silně podporován společností Automattic, jejíž vývojáři se WordPressu věnují. WordPress má širokou uživatelskou a vývojářskou komunitu, počet stažení verze 3.0 samotné dosahuje téměř 10 miliónů. WordPress je používán dle oficiálních statistik jako CMS na více než patnácti procentech celého světového internetu.

WOR	DPRESS
Uživatelské jméno	
Heslo	
📄 Pamatovat si më	Přihlásit se

Obrázek 4.1 WordPress přihlašovací okno

Struktura a obsah internetové stránky je tvořen základními třemi prvky rubrika, příspěvek a stránka. Rubrika sama o sobě nenese žádný obsah, je tvořena příspěvky. Konkrétní příspěvek může být obsažen v jedné nebo ve více rubrikách. Stránka tvoří samostatný prvek a nemůže být součástí rubriky Příspěvek a stránka jsou jedinými nositeli obsahu a také jejich obsah je tvořen pomocí stejných nástrojů.

Obrázek 4.2 Schématické znázornění struktury

Stejně jako ostatní RS, tak k administraci WordPressu se dostaneme přes adresu: http://www.XXX.cz/wp-admin (viz obrázek 4.1). Články můžeme editovat nebo tvořit pomocí vizuálních editorů.

NahrátMožit 🗐	Editor	HTML
B I ₩₩ U 🚝 🚟 🐺 📑 🗟 🗟 💆 🛃 🖂 🕂 ♥	A 53	🔛 🔥
Velikost písm • Odstavec • 🛱 🛍 🖉 Ω 🖪 🛓 • 💆 • 😃 🗙 🛓	50	2
Cesta: p		
Počet slov: 0		

Obrázek 4.3 Náhled vizuálního editoru

4.2 Joomla

Joomla! je napsána v jazyce PHP, provozována na webovém serveru s Apache nebo IIS, zprvu závislá na databázi MySQL, přičemž od verze 2.5 ji lze provozovat i na PostgreSQL, Oracle, SQLite apod. Od téže verze můžeme použít i jiný, než HTTP server. Je členěna na dvě části, a to veřejnou část – uživatelskou, anglicky "frontend", a administraci – správcovskou, anglicky "backend". Administrace slouží k vytvoření a ovlivnění obsahu. Ten je následně zobrazován běžným uživatelům prostřednictvím části veřejné.

Při pátrání po vzniku názvu se můžeme dozvědět, že joomla je anglický přepis slova jumla, které znamená "všichni dohromady", "v celku". Zabrouzdáme-li do historie, dostáváme se do roku 2005, kdy byla vydána první verze projektu, tedy Joomla! 1.0.0. Tato verze byla shodná s verzí produktu Mambo, konkrétně verzí Mambo 4.5.2.3. Následující verze spatřila světlo světa v roce 2008, přičemž se jednalo o verzi 1.5 (LTS3). V pozdějších letech byly vydány verze 1.6, 1.7 (rok 2011), 2.5 (LTS), 3.0 (rok 2012) a plánovanou verzí pro březen roku 2013 je verze 3.1. Aktuální verze v roce 2014 je 3.3.6.

Obrázek 4.4 Administrace v Joomle!

Joomla! slouží pro účely publikování informací na internetu a intranetu. Je napsána v jazyce PHP a využívá databázi MySQL, provozovat ji lze na webovém serveru s Apache nebo IIS (od verze 2.5 podporuje další, není závislá pouze na MySQL, lze ji provozovat i na PostgreSQL, Oracle, SQLite apod. Navíc od verze 2.5 není Joomla! závislá ani na HTTP serveru - lze užít libovolný). Joomla! podporuje caching, indexaci stránek, RSS, tisknutelné verze stránek, zobrazování novinek, blogy, diskusní fóra, hlasování, kalendář, vyhledávání v rámci webserveru, lokalizace, vícejazyčné verze a mnoho dalších vlastností. Je snadno rozšiřitelná. Výstupem Joomla! je HTML, CSS kód, JavaScript. Editace Joomla! je přibližně totožná s ostatními redakčními systémy.

4.3 Drupal

Drupal je open source redakční systém, tedy volně dostupný software, který staví na několika základech, které jsou důležité pro jeho fungování a vývoj:

- Modularita Chcete blog? E-shop? Fórum? Korporátní web? To vše Drupal umožňuje díky svému modulárnímu systému: Malé, ale stabilní a rychlé jádro s dobrým rozhraním a moduly, na kterých staví. Každý může vytvořit vlastní modul, seznam modulů je udržován na domovské stránce Drupalu.
- Kvalita Do jádra Drupalu se nedostávají neověřené patche, jádro má rovněž velmi dobře navrženou strukturu. To z něj dělá bezpečný a stabilní systém
- Open Source GNU/GPL license, PHP programovací jazyk, podpora pro MySQL a PostgreSQL, připravovaná podpora pro MS SQL a Oracle.

V základní instalaci Drupalu jsou obsaženy moduly pro tvorbu článků, statických stránek, diskusní fórum, blog, přidávání komentářů k obsahu a mnoho dalších. Všechny tyto moduly můžete zapnout po instalaci na stránce Administrace $\rightarrow$ Moduly. Další funkcionalitu je možné přidat pomocí stažených modulů, jejich seznam naleznete na stránkách Drupal.org.

	Harse & Administer's Cantent me	naprinet				
Idmin	GlobalLink	Active Su	brissions Receive Tran	slation Settings	Locale Mapping	
My account						
Create content.	Show only items where					
Administer	O status is	Published M	Filter Reset			
Content management	O type	Page M	Constituted Constituted			
Content	O target	French, France				
Content types						
GlobalLink	Content	Content Type	Searce Language	Target Language	Status	Last tipdated
Post settings	D About Us	5400	English, United States	French, France	Pending Translations	2012-02-27 09:46:53
RSS publishing	About Us	page	English, United States	Spanish, Spain	Pending Translations	2012-02-27 09:46:53
Taxonomy	The Globalunk Produc	t Suite page	English, United States	French, France	Pending Translations	2012-02-27 09:46:22
- Ste building	GlobalLink@ Project D	rector page	English, United States	French, France	Pending Translations	2012-02-27 09:46:22
- Ste computation - Liner menanement	C GlobalLink® Project D	rettor page	English, United States	Spanish, Spain	Pending Translations	2012-02-27 09:40:36
P Reports	The GlobalLink Produc	t Suite page	English, United States	Spanish, Spain	Pending Translations	2012-02-27 09:39:57
O Help						
Log out	Create Submission					
	Submission Name: *					
	Drupa/VM1330364819					
	Name for a new dubrousium					

Obrázek 4.5 Administrace v Drupalu

Shrnutí kapitoly

- WordPress je svobodný open source redakční publikační systém napsaný v PHP a MySQL. Je vyvíjený pod licení GNU GPL a je silně podporován společností Automattic, jejíž vývojáři se WordPressu věnují. WordPress má širokou uživatelskou a vývojářskou komunitu, počet stažení verze 3.0 samotné dosahuje téměř 10 miliónů. WordPress je používán dle oficiálních statistik jako CMS na více než patnácti procentech celého světového internetu.
- Joomla! je napsána v jazyce PHP, provozována na webovém serveru s Apache nebo IIS, zprvu závislá na databázi MySQL, přičemž od verze 2.5 ji lze provozovat i na PostgreSQL, Oracle, SQLite apod. Od téže verze můžeme použít i jiný, než HTTP server. Je členěna na dvě části, a to veřejnou část – uživatelskou, anglicky "frontend", a administraci – správcovskou, anglicky "backend". Administrace slouží k vytvoření a ovlivnění obsahu. Ten je následně zobrazován běžným uživatelům prostřednictvím části veřejné.
- Drupal je open source redakční systém, tedy volně dostupný software, který staví na několika základech, které jsou důležité pro jeho fungování a vývoj: modularita, open source a kvalita.

Kontrolní otázky a úkoly:

- 1. Znáte nějaké redakční systémy?
- 2. Jaký redakční systém je nejstahovanější na internetu?

Citovaná a doporučená literatura

ŽÁČEK, M.: Elektronické publikování, Ostravská univerzita v Ostravě, 2014.

Seznam obrázků

Obrázek 1.1 FireFox	9
Obrázek 1.2 Chrome	10
Obrázek 1.3 Vlevo je zobrazení nabídky pravého tlačítka na myši a	vpravo vidíme
výsledek stránky v HTML	11
Obrázek 1.4 Adobe Dreamweaver	14
Obrázek 1.5 PSPad	15
Obrázek 2.1 Úvodní stránka Blog.cz	18
Obrázek 2.2 Registrační formulář	19
Obrázek 2.3 Potvrzení emailu	19
Obrázek 2.4 Příchozí potvrzovací email	20
Obrázek 2.5 Výběr vzhledu stránky	20
Obrázek 2.6 Práce s blogem	21
Obrázek 2.7 Úvodní stránky Webnode	22
Obrázek 2.8 Výběr typu stránek	22
Obrázek 2.9 Vzhled budoucích stránek	23
Obrázek 2.10 Výběr jednotlivých stránek	23
Obrázek 2.11 Vytvořené stránky	24
Obrázek 3.1 Webové šablony 1	27
Obrázek 3.2 Webové šablony 2	28
Obrázek 3.3 Webové šablony 3	28
Obrázek 3.4 Download	29
Obrázek 3.5 Náhled zip souboru	
Obrázek 3.6 Původní stránky	31

Obrázek 3.7 Úprava stránek v PSPadu	32
Obrázek 3.8 Upravené stránky	32
Obrázek 3.9 Obsah složky s CSS	. 33
Obrázek 3.10 Soubor kaskádových stylů style.css	34
Obrázek 4.1 WordPress přihlašovací okno	38
Obrázek 4.2 Schématické znázornění struktury	39
Obrázek 4.3 Náhled vizuálního editoru	39
Obrázek 4.4 Administrace v Joomle!	40
Obrázek 4.5 Administrace v Drupalu	41